

## Styrgruppens förslag till huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun

### 1. Förslag

#### Huvudmannaskap

Ett samlat huvudmannaskap hos servicenämnden införs för kommunens måltidsorganisation avseende samtliga kommunens måltidsverksamheter i förskola, grundskola, grundsärskola och gymnasium.

Införandet sker stegvis:

- Måltidsverksamheten inom äldreomsorgen, LSS och gymnasieskolan samt större delen av grundskole- och grundsärskoleverksamheten utförs redan av servicenämnden.
- Den 1 januari 2022 övergår den måltidsverksamhet inom grundskole- och sarskoleverksamheten som barn- och skolnämnden bedriver i egen regi till servicenämnden. Servicenämnden och barn- och skolnämnden ges i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för övergången.
- Vad gäller måltidsverksamheten i förskolan ska en genomgripande konsekvensanalys göras innan en övergång. Barn- och skolnämnden och servicenämnden ges i uppdrag att göra analysen som ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 1 juni 2022.

Kommunens styrmodell ligger till grund för ansvarsfördelningen mellan nämnderna, det vill säga:

- Beställande nämnd ansvarar för sina verksamheter och ekonomi. Nämnden beslutar om omfattning, inriktning, kvalitet och kostnader på de tjänster som beställs av utförare.
- Utförande nämnd ansvarar för att efter beställning tillgodose verksamheternas behov.

En samlad måltidsorganisation innebär att servicenämnden:

- har huvudansvar för kommunens övergripande måltidsprocess
- har personalansvar för all köks- och serveringspersonal i samtliga kommunens måltidsverksamheter i förskola, grundskola, grundsärskola och gymnasium
- efter beställning levererar måltider även till övriga verksamheter i kommunen
- är en kommungemensam stödresurs för alla kommunala verksamheter i kvalitets-, hållbarhets- och utvecklingsarbete avseende kost- och köksfrågor, livsmedelsupphandling samt kostrelaterade styrdokument.

### Utvecklingsåtgärder

I samband med utredningen har några utvecklingsbehov identifierats i verksamheternas arbete med mat och måltider. Dessa genomförs som ett led i att tydliggöra nämndernas roller som beställare, att stärka verksamheternas arbete med mat och måltider samt ett sätt att använda kommunens gemensamma resurser på ett effektivt sätt.

### *Kommunens kostpolicy*

Kostpolicy för Lunds kommun är ett kommungemensamt styrdokument för kost, livsmedel och måltider i kommunen. Dokumentet är ett viktigt styrdokument för att tydliggöra kommunens och respektive nämnds målsättning inom området. Policyn är beslutad av kommunfullmäktige 2014 och ska revideras under varje mandatperiod. Förslaget är att dokumentet ska revideras under 2021 i samverkan mellan berörda nämnder. Utifrån kommunens Program för styrning bör policyn framöver benämnas Måltidsplan för Lunds kommun.

Ansvar: Kommunstyrelsen, barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och servicenämnden.

### *Styrning, ledning, processbeskrivning och dialog mellan beställande nämnd och utförande nämnd*

Vård- och omsorgsnämnden och servicenämnden har ett avtal som reglerar parternas ansvar avseende leverans av kylda måltidskomponenter. De två nämnderna och dess verksamheter för en kontinuerlig dialog och har samverkan kring kvalitet, kostnader, uppföljning och utveckling inom måltidsområdet. Tydliga strukturer likt dessa föreslås byggas upp även för barn- och skolnämndens och utbildningsnämndens måltidsverksamheter som en del i att stärka nämndernas roll som beställare.

Ansvar: Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden och servicenämnden.

### *Prismodeller och beställningsrutiner*

Prismodellen för de pedagogiska verksamheterna ska bygga på verksamheternas självkostnad för att möjliggöra en tydligare ekonomistyrning av måltidsverksamheten. Detta tillsammans med flexibla beställningsrutiner skapar ökade möjligheter till kvalitetsutveckling och effektivisering.

Ansvar: Servicenämnden, barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden.

### *Kommungemensamt stöd*

I servicenämndens uppdrag ingår att vara ett kommungemensamt stöd i frågor gällande mat och måltider. Flera verksamheter har exempelvis uttryckt behov av att kunna erbjuda kontinuerlig kompetensutveckling för sina medarbetare både vad gäller livsmedelslagstiftning och inspiration kring livsmedelsval, måltidsmiljö etc. Behov av stöd finns även vad gäller livsmedelsupphandling- och inköp.

För att synliggöra vilket kommungemensamt stöd som finns som hjälp för att öka kvaliteten inom nämndernas måltidsverksamheter föreslås att de förvaltningar som hanterar mat och måltider har kontinuerliga förvaltningsvisa träffar med servicenämndens måltidsservice för att diskutera aktuella frågor och behov.

Ansvar: Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och servicenämnden.

#### *Ökad tillgänglighet till restauranger för seniorer*

Vård- och omsorgsnämnden har ett behov av att öka den geografiska spridningen i kommunen där äldre ges möjlighet att äta färdiga luncher i gemenskap. Möjlighet till detta bör finnas i alla kommundelar. Ett sätt att öka tillgängligheten är att använda befintliga skolmatsalar i kommunens grundskolor. Goda erfarenheter av detta finns genom ett pågående samarbete mellan Järnåkraskolan och vård- och omsorgsförvaltningen.

Förslaget är att en kartläggning görs av skolmatsalarna för att få en bild av var det är möjligt att använda dessa även som lunchrestauranger för seniorer. Lokala förutsättningar i matsalarna får styra hur det rent praktiskt kan genomföras på ett eller annat sätt välkomna seniorer. Utgångspunkten är att befintliga resurser ska användas.

Ansvar: Vård- och omsorgsnämnden, servicenämnden och barn- och skolnämnden.

## 2. Genomförande

### *Barn- och skolnämnden*

#### *- grundskole- och grundsärskoleverksamheten*

Den måltidspersonal inom grundskole- och grundsärskoleverksamheten som i dagsläget är anställd av barn- och skolnämnden ska övergå till servicenämnden per den 1 januari 2022. Enligt den nulägesbeskrivning som gjorts i utredningen är bedömningen att det i juli 2020 rörde sig om drygt 40 personer fördelat på cirka 23 kök. Nämnden ska tillsammans med servicenämnden ta fram en genomförandeplan för övergången. I genomförandeplanen görs bland annat en kartläggning av vilken personal som berörs, hur arbetsuppgifterna påverkas, organisationstillhörighet med mera.

I korthet kan organisationstillhörigheten hos servicenämnden beskrivas såhär: Personalen på respektive kök kommer att ingå i ett enhetsområde där flera kök ingår med en enhetschef som närmaste chef. Respektive enhetschef har ca 30 medarbetare underställda. Enhetscheferna är uppdelade i två områden som leds av vardera en avdelningschef som tillsammans med enhetscheferna leder och utvecklar verksamheten. På tillagningskök samt på vissa mottagningskök finns samordnare utan chefsansvar, vars ansvarsområde är att leda och delta i den dagliga driften i köket samt att utveckla verksamheten tillsammans med enhetschefen och övriga medarbetare.

#### *- förskoleverksamheten*

Vad gäller förskoleverksamheten ska barn- och skolnämnden och servicenämnden tillsammans göra en fördjupad ekonomisk och verksamhetsmässig konsekvensanalys innan en övergång sker. De identifierade styrkor och svagheter som identifierats av barn- och skolnämnden i samband med beredningen av remissyttrandet ska mer ingående analyseras och en beskrivning ska göras av hur dessa kan stärkas respektive förebyggas i en samlad organisation. Bedömningen är att en gemensamt utförd analys

stärker förutsättningarna för att i ett tidigt skede ringa in viktiga perspektiv, skapa förståelse för syfte och sammantaget utgöra en god grund för implementeringsarbetet.

#### *Utbildningsnämnden*

För nämndens del innebär en samlad måltidsorganisation i realiteten ingen skillnad jämfört med nuvarande. Alla de fem kommunalt drivna gymnasieskolorna och den Internationella skolan ISLK har, eller har beställt, tillagningskök som drivs av servicenämnden. I en samlad måltidsorganisation tas hänsyn till att det nya tillagningsköket på gymnasieskolan Vipan även ska vara utbildningskök för elever på skolans Restaurang- och livsmedelsprogram.

#### *Servicenämnden*

Servicenämnden ska i ett första skede ta över den måltidspersonal inom grundskole- och grundsärskoleverksamheten som i dagsläget är anställd av barn- och skolnämnden. Nämnden ska tillsammans med barn- och skolnämnden ta fram en genomförandeplan för övergången.

Vad gäller förskoleverksamheten ska barn- och skolnämnden och servicenämnden tillsammans göra en fördjupad ekonomisk och verksamhetsmässig konsekvensanalys, enligt vad som beskrivs ovan, innan en övergång sker.

#### *Övriga nämnder*

För övriga nämnder innebär förslaget om ett samlat huvudmannskap inga förändringar i organisationen eller ansvarsfördelningen gällande mat och måltider.

Utvecklingsåtgärderna bedöms generellt bidra till att tydliggöra nämndernas roller som beställare, att stärka verksamheternas arbete med mat och måltider samt ett sätt att använda kommunens gemensamma resurser på ett effektivt sätt.